

ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය
 සහතික ලාභී විද්‍යා පදනම් පාඨමාලාව
 අඛණ්ඩ ඇගයීම් පරීක්ෂණය II- 2018/2019

MAF1502- ගණිතය 2 - ප්‍රශ්න පත්‍රය I

දිනය - 2019.12.28

වේලාව - ප.ව.01.30 - ප.ව.04.30 දක්වා

- ගණක යන්ත්‍ර (Non-programmable) භාවිතා කළ හැක.
- පරීක්ෂණ කාලය තුළ ජංගම දුරකථන භාවිතා කිරීමට ඉඩදෙනු නොලැබේ.
- A සහ B කොටස්වලින් ප්‍රශ්න එක බැගින් ඇතුළත්ව ප්‍රශ්න පහකට(05) පිළිතුරු සපයන්න.

A කොටස - ත්‍රිකෝණමිතිය

(එක් ප්‍රශ්නයකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.)

01. (a) සාධාරණ විසඳුම දෙන්න.

$$\sin x = p \text{ සහ } \cos x = p \text{ මෙහි } (-1 \leq p \leq +1)$$

$$\tan x = p \text{ මෙහි } p \in \mathbb{R}$$

(b) පහත සඳහන් ත්‍රිකෝණමිතික සමීකරණ සඳහා සාධාරණ විසඳුම දෙන්න.

i. $\cos 2\theta + 3 \sin \theta = 2$

ii. $\cos 3\theta + \cos \theta = 2 \cos 2\theta$

iii. $\tan \theta + \tan 2\theta = \sqrt{3}(1 - \tan \theta \tan 2\theta)$

iv. $\tan^2 2\theta = 3$

02. (a) $\sqrt{3} \cos \theta + \sin \theta$ යන්න $R \cos(\theta - \alpha)$, ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරන්න.

මෙහි R හා α තාත්වික වේ. ඒ නයින් $\sqrt{3} \cos \theta + \sin \theta = 1$

සමීකරණයේ සාධාරණ විසඳුම සොයන්න.

(b) $\tan \frac{\theta}{2} = t$, වන විට, $\cos \theta = \frac{1-t^2}{1+t^2}$ හා $\sin \theta = \frac{2t}{1+t^2}$, බව පෙන්වන්න.

ඒ නයින් $11 \cos \theta + 7 \sin \theta = 13$ සමීකරණයේ සාධාරණ විසඳුම සොයන්න.

B - කොටස - බණ්ඩාංක ජ්‍යාමිතිය

(එක් ප්‍රශ්නයකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.)

03. (a) l යනු $(4, 0)$ හා $(0, 2)$ ලක්ෂ්‍ය ඔස්සේ යන සරල රේඛාවක් ද, m යනු $(2, 0)$ හා $(0, 3)$. ලක්ෂ්‍ය ඔස්සේ යන සරල රේඛාවක් ද යයි ගනිමු. l හා m සරල රේඛාවල සමීකරණ සොයන්න. ඒ නයින් l හා m හි ජේදන ලක්ෂ්‍යය සහ මූල ලක්ෂ්‍යය ඔස්සේ යන සරල රේඛාවේ සමීකරණය සොයන්න.

(b) $x + 2y + a = 0$ යන සරල රේඛාව මත $(3, 1)$ ලක්ෂ්‍යයේ ප්‍රතිබිම්බ ලක්ෂ්‍යය $(\frac{3}{5}, b)$ වේ. මෙහි a හා b නියතයන් වේ. a හා b හි අගයන් සොයන්න.

04. (a) $2x - 11y - 10 = 0$ හා $10x + 5y - 2 = 0$ සරල රේඛා මගින් දෙන ලද සුළු කෝණ සමවිච්ඡේදකය, $4x - 7y - 8 = 0$ හා $8x + y - 4 = 0$ යන සරල රේඛා මගින් දෙන ලද මහා කෝණ සමවිච්ඡේදකය වන බව පෙන්වන්න.

09. (a) p නිශ්ශුන්‍ය නියතයක් වන $(1 + px)^{12}$ හි ද්විපද ප්‍රසාරණයේ x හි සංගුණකය හා x^2 සංගුණක පිළිවෙලින් $-q$ හා $11q$ නම් p හා q හි අගයන් සොයන්න.

(b) $\left(\frac{7}{6x} - \frac{6x}{7}\right)^{13}$ හි ප්‍රසාරණය සලකන්න.

(i) මෙම ප්‍රසාරණයේ සාධාරණ පදය ලියන්න.

(ii) $\frac{1}{x}$ හි සංගුණකය 2002 බව පෙන්වන්න.

*****

ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය
සහතික ලාභී විද්‍යා පදනම් පාඨමාලාව
අවසාන පරීක්ෂණය - 2018/2019
MAF1502- ගණිතය 2 - ප්‍රශ්න පත්‍රය II

දිනය - 2019 දෙසැම්බර් මස 29 වන ඉරිදා වේලාව - ප.ව.01.30 - ප.ව.04.30 දක්වා

- ගණක යන්ත්‍ර (Non-programmable) භාවිතා කළ හැක.
- පරීක්ෂණ කාලය තුළ ජංගම දුරකථන භාවිතා කිරීමට ඉඩදෙනු නොලැබේ.
- A කොටසින් එක් ප්‍රශ්නයක් හා B සහ C කොටස්වලින් ප්‍රශ්න දෙක බැගින් ඇතුළත්ව ප්‍රශ්න පහකට (05) පිළිතුරු සපයන්න.

A කොටස - ත්‍රිකෝණමිතිය

01. (a) සාධනය කරන්න.
- i. $\cos(A+B)\cos(A-B) = \cos^2 A - \sin^2 A$
- ii. $4\cos\theta\cos\left(\frac{2\pi}{3} + \theta\right)\cos\left(\frac{2\pi}{3} - \theta\right) = \cos 3\theta$
- (b) x සඳහා සමීකරණය විසඳන්න.
- $$\tan^{-1}\left(\frac{x-1}{x-2}\right) + \tan^{-1}\left(\frac{x+1}{x+2}\right) = \frac{\pi}{4}$$
02. (a) $2\cos\frac{\pi}{13} \cdot \cos\frac{9\pi}{13} + \cos\frac{\pi}{13} \cdot \cos\frac{4\pi}{13} = 0$ බව සාධනය කරන්න.
- (b) පහත සඳහන් ප්‍රස්ථාරයන්හි දළ සටහන් අඳින්න.
- i. $y = \sin 2x$
- ii. $y = \sin x + \frac{1}{2}$
- (c) $\tan^{-1}a - \tan^{-1}b = \tan^{-1}\left(\frac{a-b}{1+ab}\right)$ බව සාධනය කරන්න.

B කොටස - ස්ථිතිකය

03. (a) බර W සහ දිග $2a$ වූ ඒකාකාර AB දණ්ඩක්, A කෙළවර රළු සිරස් බිත්තියකට ස්පර්ශව සමතුලිතතාවේ තබා ඇත. එය ආධාර කරනු ලැබ ඇත්තේ B අතින් කෙළවර, A ට සිරස්ව ඉහළින් බිත්තියේ පිහිටි C ලක්ෂ්‍යයකට සම්බන්ධ කෙරෙන, සමාන $2a$ දිගින් යුත් සැහැල්ලු අවින්‍යාස තන්තුවක් මගිනි. දණ්ඩ, උඩු සිරසට θ කෝණයකින් ආනත වන අතර, එය බිත්තියට ලම්බ සිරස් තලයක පිහිටයි.

තන්තුවේ ආතනීය සොයා $\theta \geq \cos^{-1}\left(\frac{\mu}{3}\right)$ බව පෙන්වන්න.

මෙහි μ යනු සර්ඡණ සංගුණකය යි.

(b) බර W වූ ඒකාකාර සහ සන අර්ධගෝලයක්, තිරසර α කෝණයකින් ආනත රළු තලයක් මත වක්‍ර පෘෂ්ඨය පිහිටන සේ තබා ඇත. එහි තල මුහුණතේ පරිධියෙහි ලක්ෂ්‍යයක W කුඩා භාරයක් තැබූ විට, තල මුහුණත තිරස්ව, අර්ධ ගෝලය සීමාකාරී සමතුලිතතාවේ පිහිටයි. සර්ඡණ සංගුණකය μ නම් $\mu = \frac{w}{\sqrt{W(W+2w)}} = \tan \alpha$ වන බව පෙන්වන්න.

04. (a) දිග a සහ b වන තන්තු දෙකක් මගින් W භාරයක්, එකම තිරස් මට්ටමක $\sqrt{a^2 + b^2}$ දුරක පරතරයකින් පිහිටි ලක්ෂ්‍ය දෙකකින් එල්ලා ඇත. පද්ධතිය සමතුලිතව ඇති විට තන්තුවල ආතති සොයන්න.

(b) AB හා BC ඒකාකාර දඬු දෙකක් දිගින් සමාන වේ. AB හි බර $2w$ වන අතර BC හි බර w වේ. දඬු B හිදී සුමට ලෙස අසවු කර ඇති අතර දඬුවල මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය සැහැල්ලු අවින්‍යාස තන්තුවකින් සම්බන්ධ කර ඇත. A හා C සුමට තිරස් මේසයක් මත සිටින සේ පද්ධතිය සිරස් තලයක සමතුලිතතාවයෙහි සිටුවා ඇත.

$\angle ABC = 2\theta$ නම් තන්තුවේ ආතනීය $\frac{3}{2}w \tan \theta$ බව පෙන්වන්න.

B හි දී ප්‍රතික්‍රියාවේ විශාලත්වය හා එය තිරස සමඟ සාදන කෝණය සොයන්න.

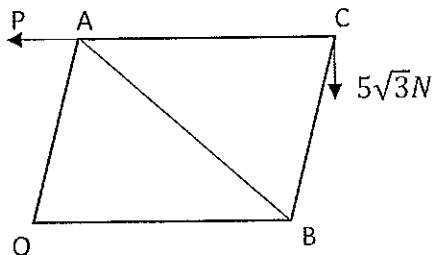
05. අරය a වන සුමට තුනී අර්ධ ගෝලාකාර පාත්‍රයක් එහි ගැටිය තිරස්ව සහ ඉහළින් ම පිහිටන පරිදි සවිකොට ඇත. බර W සහ දිග $2l (> 2a)$ වන සුමට ඒකාකාර AB දණ්ඩක් A කෙළවර පාත්‍රයේ ඇතුළත පෘෂ්ඨයේ පිහිටන පරිදි දණ්ඩේ C ලක්ෂ්‍යයෙන් පාත්‍රයේ ගැටිය මත ගැටෙමින් නිසලව ඇත. දණ්ඩ මත ක්‍රියාකරන බල සටහන් කරන්න.

A වටා සුර්ණ ගැනීමෙන් C හි දී, R ප්‍රතික්‍රියාවේ විශාලත්ව $\frac{Wl}{2a}$ බව පෙන්වන්න.

තවද R සහ W අතර තවත් සම්බන්ධතාවයක් ලබා ගන්න. ඒ නයින් CB හි දිග $\frac{1}{4}(7l - \sqrt{l^2 + 32a^2})$ බව පෙන්වන්න.

06. OA, OB, AC, AB හා BC සැහැල්ලු සමාන දඬු පහක්, රූපයේ දැක්වෙන පරිදි රාමුකව්‍යවක් සැදෙන ආකාරයට, ඒවායේ කෙළවරවල දී සුමට ලෙස සන්ධි කර ඇත.

රාමු කව්‍යව O හි දී සුමට ලෙස අසව කර ඇති අතර, C හි දී නිව්වන $5\sqrt{3}$ ක බරක් දරයි. OB තිරස් වන පරිදි A හි දී නිව්වන් P වන තිරස් බලයක් මගින් රාමු කව්‍යව සිරස් තලයක තබා ඇත.

- i. P හි අගය සොයන්න.
- ii. O හි ප්‍රතික්‍රියාවේ විශාලත්වය හා දිශාව සොයන්න.
- iii. බෝ අංකනය යෙදීමෙන්, රාමු කව්‍යව සඳහා ප්‍රත්‍යාබල රූප සටහනක් ඇඳ, ආතති හා තෙරපුම් වෙන්කොට දක්වමින් දඬු සියල්ලෙහි ප්‍රත්‍යාබල සොයන්න.

C කොටස – ගතිකය

07. වේගය u km h⁻¹ වූ මෝටර් බෝට්ටුවකට, නියත v ($< u$) km h⁻¹ ප්‍රවේගයෙන් වයඹ දිශාවට ගමන් කරන නැවක් ඇල්ලීමට අවශ්‍යව ඇත. ආරම්භයේ දී, නැව මෝටර් - බෝට්ටුවෙන් d km උතුරෙන් දිස් වේ. ප්‍රවේග ත්‍රිකෝණයක් ඇඳ නැව ඇල්ලීම සඳහා මෝටර්- බෝට්ටුව චලනය විය යුතු දිශාව සොයන්න. නැව ඇල්ලීම සිදුවන්නේ පැය $\frac{\sqrt{2}d[\sqrt{2u^2-v^2}+v]}{2(u^2-v^2)}$ කාලයකට පසුව බව පෙන්වන්න.

08. (a) ස්කන්ධය m වූ අංශුවක්, ස්කන්ධය M වූ කුඤ්ඤයක තිරසර ආනතිය α වූ සුමට මුහුණතක පහළට ලිස්සා යන අතර, කුඤ්ඤයට සුමට තිරස් මේසයක් මත චලනය වීමට නිදහස ඇත.

කුඤ්ඤයේ ත්වරණය $\frac{mg \sin\alpha \cos\alpha}{M+m \sin^2\alpha}$ බව පෙන්වා, අංශුව සහ කුඤ්ඤය අතර ප්‍රතික්‍රියාව සොයන්න.

(b) මුළු ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන් 300 ක් වූ දුම්රියක්, සෘජු සමතලා දුම්රිය මාර්ගයක, පැයට කිලෝමීටර 54 ක නියත වේගයෙන් ගමන් කරන අතර, චලිතයට මුළු ප්‍රතිරෝධය, මෙට්‍රික් ටොන් එකකට නිව්වන 50 බැගින් වෙයි. දුම්රිය එන්ජිමෙහි ජවය ගණනය කරන්න.

ඊළඟට, මෙට්‍රික් ටොන් 50 ක ස්කන්ධය සහිත පිටුපස මැදිරිය දුම්රියෙන් වෙන් වන නමුත් එන්ජිමෙහි ප්‍රකර්ෂණ බලය වෙනස් නොවී පවතී.

- i. දුම්රියෙහි ඉතිරි කොටසේ ත්වරණයත්,
- ii. වෙන් වූ මැදිරිය නිශ්චලතාවයට පැමිණීමට පෙර වලනය වන දුරත් සොයන්න.

[වෙන්වූ මැදිරියේ වලිතය මන්දනය වන්නේ ප්‍රතිරෝධයෙන් පමණක් බව උපකල්පනය කරන්න.]

09. සමාන අරයන් සහිත A, B සුමට ගෝල දෙකක්, සරල ලෙස ගැටෙන පරිදි, සුමට තිරස් මේසයක් මත ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවලට වලනය වෙයි. ඒවායේ ස්කන්ධ පිළිවෙලින් 2m, 3m වන අතර වේග 7u, 3u වෙයි. ගෝල අතර ප්‍රත්‍යාගති සංගුණකය e වෙයි. ගැටුමේ ආවේගය $12mu(1+e)$ විශාලත්වයෙන් යුක්ත බව පෙන්වන්න.

ගැටුම නිසා, වඩා කුඩා ගෝලය නිශ්චලතාවයට පැමිණෙයි නම් e හි අගය නිර්ණය කර, එවිට පද්ධතියේ මුළු වාලක ශක්තියෙන් $\frac{1}{15}$ ක් ඉතිරි වන බව පෙන්වන්න.

*****